

קניסת שבת	צאת שבת	
ירושלים	19:06	20:23
בני ברק	19:24	20:26
חיפה	19:17	20:27
באר שבע	19:22	20:23

פרשת שלח לך

עשה דברים לשם פועלן - האמת שבעשיית המצוות

הרה"ג חגי שושן שליט"א, יועץ הלכתי לרב הראשי נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל, ראש בית ההוראה "שערי הלכה ומשפט", וראש תחום לימודי טוענים רבניים וטוענות רבניות במרכז י.נ.ר.

מדוע הקב"ה ציוה אותנו בכל כך הרבה מצוות ולא ציוה אותנו בכמה מצוות בודדות שבהם נעבוד את הקב"ה בשלמות ומדוע כל הטירחא בקיום הרבה מצוות? ובאמת בשאלה זו עמד כבר הרמב"ם בפירוש המשניות (מסכת מכות פרק ג משנה יז) על דברי התנא במשנה רבי

חנניה בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות שנאמר (ישעיה מ"ב) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר, ועל זה עומד הרמב"ם בהבנת דברי התנא ומדוע הרבה לנו ה' יתברך כל הרבה מצוות ולא מספיק בקיום כמה מצוות?

מיישב הרמב"ם בלשונו הזהב כי מיסודות האמונה בתורה שאם קיים האדם מצוה משלש עשרה ושש מאות מצוות כראוי וכהוגן ולא שתף עמה מטרה ממטרות העולם הזה כלל, אלא עשאה לשמה מאהבה כמו שביארתי לך, הרי הוא זוכה בה לחיי העולם הבא, לכן אמר ר' חנניה כי מחמת ריבוי המצוות אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות ויזכה להישארות הנפש באותו המעשה. וממה שמורה על היסוד הזה (הזכחה לכך) שאלת ר' חנניה בן תרדיון את ר' יוסי בן קיסמא (גמ' ע"ז יח.) מה אני לחיי העולם הבא, וענהו כלום בא לידך מעשה, כלומר האם נזדמן לך עשיית מצוה כראוי, ענה לו שנזדמנה לו מצוות צדקה בתכלית השלמות האפשרית, וזכה בה לחיי העולם הבא. וזהו פירוש הפסוק ה' חפץ לצדק את ישראל למען כן יגדיל תורה ויאדיר! פירושו של דבר הקב"ה הרבה לנו תרי"ג שאולי נזכה שבחלק מהן נעשה באמת ובתמים לשמו יתברך ובלי שום נגיעה ואינטרס בקיום המצוה מה אני מרוויח ומה ייצא לי מזה, ורק בקיום מצוה ברמה כזו אז אפשר לזכות לחיי העולם הבא!

מה הטעם שחויבנו בתרי"ג מצוות ולא פחות? נאמר בפרשתנו פרשת ציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' במדרש פסיקתא זוטרותא (לקח טוב במדבר דף קיב :), והובא ברש"י בסוף הפרשה) מגיד שכל המקיים מצוות ציצית כאילו קיים כל התורה כולה. וכן מניין ציצית שש מאות וי"ג. ציצית. שש מאות. ושמונה חוטין וחמשה קשרים שבהן הריש שש מאות ושלוש עשרה!

”

לימדנו דוד המלך שבכל עשייה של מצוה ומצוה שבגוף היה מכוין עליה את התכלית שהקב"ה ברא באדם באותו אבר

”

ובמדרש ילקוט שמעוני (תהלים רמז תשכג) על הפסוק כל עצמותי תאמרנה, אמר דוד אני משבחך בכל אברי ומקיים בהן המצוות בראשי אני רופפו וקורא בתפילתי. בשערות ראשי, אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם, ותפלין אני מניח בראשי. בצווארי, עטיפת ציצית. בעיני וראיתם אותו. בפי, תהלת ה' ידבר פי. בשפתי תבענה שפתי תהלה. בזקני ולא תשחית את פאת זקנך. בלשוני, ולשוני תהגה צדקך. בלבי, בלבי צפנתי אמרתך. בחזה, הציצית אני משים כנגד הלב כל זמן שאני קורא קריאת שמע, שנאמר והיו הדברים האלה על לבבך. מאחרי ומלפני השלכתי שני כנפים של טלית כשאני עומד בתפלה. יד ימנית אני כותב בה ומראה בה טעמי תורה. יד שמאלית, בה אני קושר תפלין של יד, ובה אני אוזן ציצית בזמן קריאת שמע. צפרנים, לעשות בהם פריעה או מליקת העוף או שניהם יחד. ובוהן, להסתכל אור להבדלה. כליותי אף לילות יסרוני כליותי. מעי, ותורתך בתוך מעי.

קרבי וכל קרבי את שם קדשו. רגל ימין לחליצה. רגל שמאל קודם לשלש פסיעות אחר התפלה. כרעים, כריעת ברכים בתפלה. הגיד, מצות מילה ופריעה. ברכים, בהן אני עושה סנדיקוס לילדים בשעת מילה ופריעה. לכן נאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך.

דברים נפלאים בעבודת ה' לימדנו דוד המלך שבכל עשייה של מצוה ומצוה שבגוף היה מכוין עליה את התכלית שהקב"ה ברא באדם באותו אבר, אבל באמת צריך להבין